

لازم است فیلم‌هایی مانند «جانان» ساخته شوند

کامران قدکچیان؛ کارگردان «جانان» در گفت و گو با «صبا»:

سینمای ما مریض است

دلرام صادقی
گفت و گو

کامران قدکچیان کارگردان باسابقه سینمای ایران است. او پس از چند سال، فیلم «جانان» را ساخت که از مرداد ۹۸ در تهران و شهرستان‌ها اکران شده است. در خلاصه فیلم آمده است: «جانان» روایت عشق و وفاداری است؛ عشقی ناب از گذشته‌های دور و تلاقی این عاشقانه با داستان عشق دختر و پسری از نسل امروز. بازیگران اصلی این فیلم امین حیایی، مژگان بیات و پروانه معصومی هستند. نویسندگی فیلم را فرهاد توحیدی و تهیه کنندگی فیلم را محمد نجیبی بر عهده دارند. به بهانه اکران «جانان» گفت و گویی با کامران قدکچیان داشتیم که در ادامه می‌خوانید.

پس از شش سال کار نکردن در سینما در سال ۹۷ فیلم «جانان» را کارگردانی کردید؛ از شکل‌گیری «جانان» و همکاری با فرهاد توحیدی نویسنده فیلم توضیح دهید. من با آقای توحیدی یک سریال کامل کار کردم به نام «بهشت گمشده» یعنی سابقه کار کردن باهم را داشتیم. من و آقای توحیدی توسط تهیه‌کننده فیلم دکتر محمد نجیبی دعوت شدیم. ایشان فیلمنامه را داشتند و بعد من را انتخاب کردند، تماس گرفتند و به این ترتیب به هم وصل شدیم و همکاری را شروع کردیم اما فیلمنامه ایراداتی داشت که همراه آقای توحیدی چندین بار بازنویسی کردیم تا به این فرمی که اکنون می‌بینید رسیدیم و باهم توافق کردیم.

«جانان» به نوعی عشق می‌پردازد که این روزها در فیلم‌های ایرانی خیلی کم‌رنگ شده و کمتر به آن پرداخته می‌شود، فکر می‌کنید سینما در این دوران چقدر به فیلم‌هایی از این دست نیاز دارد؟ ما همه چیزها را از جامعه خودمان می‌گیریم. چون جامعه ما خشن شده و لطافت و عشق را از دست داده و همه در پی خشونت هستند، سینمای ما تبدیل شده به چیزی که در اکران‌ها می‌بینیم. به نظر من برای جوانان تمرین و یادآوری لازم است که این فیلم‌ها ساخته شود و این جوانان ببینند که چه دورانی را پشت سرشان گذاشته‌اند و فراموش کرده‌اند و این عشق و مهربانی را از دست داده‌اند و تبدیل به این آدم‌های خشن شده‌اند. ما همان زمان این ضرورت را دیدیم و این کار را انجام دادیم اما اکنون در اکران موفق نیست برای این که ذائقه تماشاگر به دلیل وجود این فیلم‌ها تنزل کرده و به همان دلیل جامعه خشن و نامهربان، آدم‌ها برای این که به سینما بروند و این فرم را فراموش نکنند، فیلم‌هایی را انتخاب می‌کنند که در آن بزن و برقص باشد، تفریحات خودشان را کنند و در این دو ساعت فراموش کنند که بیرون چه اتفاقی افتاده است. از نظرم لازم است که فیلم‌هایی مانند «جانان» ساخته شوند و وزارت ارشاد نیز برای توزیعش دخالت کند و برنامه‌ای درست کند که اکران فیلم‌ها آن را نابود نکند.

همان‌طور که خودتان نیز اشاره کردید سینمای ما در حال حاضر به دو بخش فیلم‌های اجتماعی و کمدی دسته‌بندی شده و ما فیلم در ژانرهای دیگر را خیلی کم نداریم. سینمای ما مریض است و دست‌اندرکاران و کسانی که آن

بالانشسته‌اند باید فکری برای علاج آن بکنند. این خیلی اتفاق بدی است، یک مرض سرایت کرده به تمام بچه‌ها، حتی جوانانی که فارغ‌التحصیل می‌شوند و می‌خواهند وارد سینما شوند گرایش به آن نوع فیلم‌ها پیدا کرده‌اند. این مرض همه‌جا دامن‌گیر شده است. فکر می‌کنم باید رئیس‌ها فکری به حال سینمای مریض کنند.

در فیلم «جانان» با موضوعاتی مثل شعر، شعرخوانی و حافظ مواجه هستیم و می‌دانیم که سینمای ما از ادبیات دور شده است؛ چطور شد که تصمیم گرفتید در فیلم از این عناصر و ادبیات استفاده کنید و آیا به تصویر کشیدن این مسائل در «جانان» به دغدغه‌های شما نزدیک بود؟ موضوع ما و فیلمنامه‌ای که ما داشتیم گرایش به این سمت داشت. همه فیلم‌های من اجتماعی هستند. همیشه یک خبر یا اتفاقی را در جامعه پیدا می‌کنم و آن را بسط می‌دهم و تبدیل به یک فیلم اجتماعی و فیلمی که دوست دارم بسازم، می‌کنم. «جانان» نیز مورد علاقه من بود. اتفاقاتی مانند عشق، حافظ، شیراز و... ما اصلاً شیراز را به این دلیل انتخاب کردیم که این موارد را به رخ تماشاگر بکشیم و بگوییم شما این‌ها را دارید اما از آن غافل هستید.

«جانان» در شیراز ساخته شده و در فیلم ساکنان‌هایی را در جاده می‌بینیم، از سختی‌های کار در این نوع ساختن فیلم برای مخاطبان توضیح دهید. اول این که این شعاری که ما هر روز می‌بینیم که توریست جذب کنید و از آثار تاریخی ما بازدید کنید، هیچ کدام از این مسئولان آثار تاریخی به ما اجازه فیلمبرداری نداده و با ما همکاری نکردند با این که ما فیلمنامه را برایشان فرستادیم که بخوانند و بدانند که مجموعه کاری ما در همان حیطه آثار تاریخی است مثل حمام و بازار و کیل، حافظیه و... همه آن مکان‌ها را مخفیانه فیلمبرداری کردیم و این از همت مسئولانی است که فقط شعار بلدند. دوم این که ما واقعا در شیراز در ۴۰ یا ۴۵ درجه گرمادر تابستان گذشته فیلمبرداری کردیم، خیلی گرم بود و گروه ما به دلیل گرما لذت شدند. سوم این که آنقدر وسایل سنتی و فاخرمان را از دست دادیم که برای کوچ آن ایلی که قرار بود در آن فیلمبرداری کنیم یک عدد از آن چادرها دیگر وجود خارجی ندارد و همه آن ایل‌ها شبیه نیشان پاترول‌های آبی‌رنگ شده‌اند که اناشان را به آن سمت می‌کشند و یک جایی اطراق می‌کنند. تمام آن وسایلی که در فیلم مشاهده می‌کنید با گرفتاری از گوشه و کنار جمع کردیم و

آن‌ها را سرهم کردیم. لباس‌های محلی را از خانه‌ها پیدا و جمع کردیم و تبدیلی کردیم به یک ایل قشقایی و یا ایلی که در فیلم می‌بینید. مسئولان سینمایی به عنوان نیاز تاریخی باید این وسایل را جایی داشته باشند و از آن‌ها حفاظت کنند اما متأسفانه نداریم.

برخی از کارگردانان سینما که فیلمشان همزمان با «جانان» اکران شده بود از اکران در این فصل و فروش فیلم ناراضی بودند؛ «جانان» نیز سالن‌های بسیار کمی دارد. آیا این مسئله، ضرری به اکران عمومی وارد کرد؟ بله؛ «جانان» نیز به درد فیلم‌های دیگر دچار شده، آن‌ها دو هنرپیشه بیشتر دارند و کمی از ما بالاتر می‌فروشند ما دو هنرپیشه کمتر داریم و کمتر نیز می‌فروشیم. این همان بلا و مرضی است که گفتم به جان سینما و فیلم‌هایی که ما می‌سازیم افتاده مثل «سرکوب»، «جانان»، «ایده اصلی» و... البته غیر از فیلم‌هایی که بزن و بکوب هستند فیلم‌های دیگر دچار این معضل می‌شوند.

استقبال مخاطبان سینما از «جانان» تا اینجا چه طور بوده است؟ مکان‌هایی مثل مشهد که برای اکران عمومی رفتیم استقبال خیلی عالی و گرم بود اما در تهران همین فروشی است که مشاهده می‌کنید.

